

วิธีดำเนินการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ศึกษาและรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยเรื่อง "ความคิดเห็นของครูประถมศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของตนในกิจกรรมของชุมชน" ใช้วิธีการศึกษา 2 วิธี คือ

1.1 การศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร (Documentary Research) โดยศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับโครงสร้างของชุมชน ลักษณะอาชีพ เศรษฐกิจ การเมืองการปกครองท้องถิ่น การสาธารณสุข วัฒนธรรมประเพณี สันทนาการ การพัฒนาชุมชน ตลอดจนกิจกรรมของชุมชน จากวารสาร หนังสือ วิทยานิพนธ์ ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

1.2 ศึกษาจากการสัมภาษณ์ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของครูประถมศึกษาที่มีต่อกิจกรรมของชุมชนด้านต่าง ๆ จากผู้นำในชุมชน และเจ้าหน้าที่ทางราชการที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับกิจกรรมในชุมชน ได้แก่ กำนันผู้ใหญ่บ้าน พัฒนาการประจำตำบล อาสาสมัครสาธารณสุขชุมชน (อสม.) ทหาร รวมทั้งสิ้น 20 คน เป็นการศึกษาโดยการสังเกตโดยตรง (Direct observation technique) ในกิจกรรมแบบไม่เป็นทางการ

2. การสร้างและทดลองเครื่องมือ

แบบสอบถามที่สร้างขึ้นเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัยแบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 10

ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบเพื่อถามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและวิธีการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในการดำเนินกิจกรรมของชุมชน ที่ผู้ตอบแบบสอบถามคิดว่าตนเองมีความ

สามารถที่จะมีส่วนร่วมในกิจกรรมด้านต่าง ๆ ของชุมชน ได้แก่ ด้านอาชีพ การเมืองการปกครอง วัฒนธรรมประเพณี อนามัย และนันทนาการ จำนวน 25 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบ เพื่อถามบทบาทที่ปฏิบัติจริงของครูประถมศึกษาในกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชนทั้ง 5 ด้าน จำนวน 13 ข้อ

ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิดเพื่อถามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ ของครูประถมศึกษาในกิจกรรมของชุมชนด้านต่าง ๆ จำนวน 4 ข้อ

นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่านตรวจแก้ไขข้อบกพร่อง ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 5 ท่าน ได้แก่

1. ดร. กษมา วรวรรณ ณ อยุธยา ผู้อำนวยการกองแผนงานและวิจัย-
กรมการศึกษานอกโรงเรียน
2. ผศ. ดร. สนั่นจิต สุคนชทรัพย์ ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะ
ครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
3. อาจารย์ คารา ทีปะปาล ศึกษานิเทศก์กรมการฝึกหัดครู กระทรวง
ศึกษาธิการ
4. คุณ คิเรก กอนกลิ่น ผู้ช่วยพัฒนาการจังหวัดปราจีนบุรี
5. คุณ สมบัติ วงศ์วีรัตน์ นักวิจัย 5 กองวิจัยและประเมินผล กรม
พัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย

หลังจากผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแก้ไขแล้วนำไปทดลองใช้กับครูประถมศึกษาจำนวน 15 คน ในจังหวัดจันทบุรีซึ่งเป็นจังหวัดที่อยู่ในภาคตะวันออกเช่นเดียวกับจังหวัดปราจีนบุรี อันเป็นจังหวัดที่เป็นตัวอย่างประชากรและมีลักษณะบางประการที่คล้ายคลึงกัน ได้แก่

1. เป็นจังหวัดที่อยู่ชายแดนไทย-กัมพูชา
2. ลักษณะภูมิประเทศและอาชีพของประชาชนคล้ายคลึง ได้แก่ ทำนา

ทำสวนผลไม้

จากนั้นจึงนำผลที่ได้มาใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงแบบสอบถามในคำภาษาและความชัดเจนของข้อความ

3. ตัวอย่างประชากร

ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นครูที่สอนในระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการเลือกตัวอย่างประชากรตามลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

3.1 เลือกอำเภอ โดยการสุ่มแบบธรรมดา (Simple random sampling) จากอำเภอในจังหวัดปราจีนบุรีทั้งหมด ซึ่งมี 12 อำเภอ มา 5 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมือง อำเภอหินทรี อำเภอสระแก้ว อำเภอตาพระยา และอำเภออรัญประเทศ

3.2 เลือกโรงเรียน โดยตรวจสอบรายชื่อโรงเรียนจากสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดปราจีนบุรีทั้งหมด 5 อำเภอ มีครูทั้งหมด 2047 คน ของการครูทั้งหมด 250 คน จำแนกเป็นครูเพศชายและครูเพศหญิงอย่างละเท่า ๆ กันแล้วใช้การสุ่มแบบธรรมดา (Simple random sampling) สุ่มโรงเรียนให้ได้จำนวนครูอำเภอละประมาณ 50 คน โดยถือว่าครูทุกคนในโรงเรียนที่สุ่มได้เป็นตัวอย่างประชากร

ผลการสุ่มตัวอย่างประชากร

รายชื่ออำเภอและโรงเรียน	จำนวนครู	ชาย	หญิง
1. อำเภอเมือง			
1.1 โรงเรียนชุมชนวัดหนองจวง	11	4	7
1.2 โรงเรียนชุมชนบ้านหนองขวาง	15	4	11
1.3 โรงเรียนบ้านคองหัวโหด	8	3	5
1.4 โรงเรียนวัดเกาะเค็ด	8	4	4
รวม	42	15	27

รายชื่ออำเภอและโรงเรียน	จำนวนครู	ชาย	หญิง
3. อำเภอกบินทร์บุรี			
3.1 โรงเรียนชุมชนบ้านเขาลูกช้าง	28	12	16
3.2 โรงเรียนบ้านวังคินสอ	20	12	8
รวม	48	24	24
4. อำเภอตาพระยา			
4.1 โรงเรียนชุมชนวัดตาพระยา	18	6	12
4.2 โรงเรียนชุมชนหนองแวง	16	9	7
4.3 โรงเรียนบ้านโคกสูง	13	9	4
รวม	47	24	23
5. อำเภอสระแก้ว			
5.1 โรงเรียนบ้านศาลาลำควน	13	6	7
5.2 โรงเรียนบ้านแก่ง	22	10	12
5.3 โรงเรียนบ้านท่าเกษม	10	4	6
รวม	45	20	25
6. อำเภอรัษฎาประเทศ			
6.1 โรงเรียนบ้านปากทวย	9	5	4
6.2 โรงเรียนบ้านหนองผักนึ่ง	7	2	5
6.3 โรงเรียนนิคมสงเคราะห์ 1	9	3	6
6.4 โรงเรียนนิคมสงเคราะห์ 2	7	3	4
6.5 โรงเรียนบ้านโนนสาวเอ้	10	5	5
6.6 โรงเรียนบ้านหนองบัว	5	3	2
6.7 โรงเรียนศรีอรัญไฉย	21	15	6
รวม	68	36	32

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขสมบูรณ์แล้วไปใช้กับครูในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดปราจีนบุรีที่เป็นตัวอย่างประชากร จำนวน 250 คน ใ้รับคืน 250 ฉบับ คิดเป็น 100% ของแบบสอบถามที่ส่งไป ในการแจกแบบสอบถามนี้ผู้วิจัยเป็นผู้แจกด้วยตนเองทุกโรงเรียน ทั้งนี้เพื่อที่จะชี้แจงแก่ครูผู้ตอบแบบสอบถาม และตอบคำถามในกรณีที่ผู้ตอบแบบสอบถามมีข้อสงสัย จากนั้นก็เก็บแบบสอบถามคืน นอกจากนี้ในกรณีที่ครูไม่อาจตอบแบบสอบถามได้ทันทีให้ส่งคืนทางไปรษณีย์

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 ศึกษาสถานภาพของตัวอย่างประชากร โดยใช้การยลละ

5.2 เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูประถมศึกษา ระหว่างเพศหญิงและเพศชาย ทอพบทของทนในกิจกรรมของชุมชนคานต่าง ๆ อันไ้แก คานอาชีพ การเมืองการปกครอง วัฒนธรรมประเพณี อนามัย และนันทนาการ โดยการทดสอบค่าไคสแควร์ (chi square- χ^2) ใช้สูตรการคำนวณที่ปรากฏในหนังสือของ ประคอง กรรณสูต (2525: 168)

$$\chi^2_{[df]} = \sum \left[\frac{(f_o - f_e)^2}{f_e} \right]$$

f_o = ความถี่ที่ได้จากการปฏิบัติ

f_e = ความถี่ที่คาดว่าจะเป็จริง (ตามสมมติฐาน)

df = ชั้นแห่งความเป็นอิสระ (degrees of freedom)

5.3 เปรียบเทียบบพบทที่ปฏิบัติจริงของครูประถมศึกษา ระหว่างครูเพศชายและครูเพศหญิง ในกิจกรรมของชุมชนคานต่าง ๆ โดยใช้ค่า ไคสแควร์

5.4 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้นในการดำเนินกิจกรรมของชุมชนคานต่าง ๆ และความคิดเห็นของครูประถมศึกษาในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น รวมทั้งข้อเสนอแนะอื่น ๆ ในการดำเนินกิจกรรมของชุมชนทั้ง 5 คาน โดยใช้การยลละ

6. สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้นำผลการวิจัยมาสรุปผล และอภิปรายผลการวิจัยพร้อมทั้งเสนอแนะ